עבודת ישראל — נשא

איש או אשה כי יפליא כו'. במד' הה"ד שוקיו עמודי שש שוקיו זה העולם שנשתוקק הקב"ה לבראותו כו'. עמודי שש שהעמיד כל מעשה בראשית לששה ימים כו'. הרי ג' אמהות שמהם נבראו כו'. מיוסדים על אדני פז. שיסודן היה ג' דברים משובחי' ואין כמותן בעולם. הה"ד ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה בדעתו תהומות נבקעו. זה הים. חכמה היא יראת ה' כד"א הן יראת ה' חכמה וסור מרע בינה. דעת זה המכיר את בוראו כו'. השכל וידוע אותי ע"כ. הגם שזה אפס ההשגה. על מה ולמה רצה ית' בבריאת העולמות. וזהו ארז"ל האי כיתרא עילאה אוכם הוא לגבי עילת העילות. עכ"ז האמת כן הוא שרצונו ית' היה לבראות עולם ולהיטיב להם ע"פ מעשיהם ותיקוני מדותיהם. וזהו שאמר זה העולם שנשתוקק הקב"ה לבראותו. עמודי שש. הם ששה ימים שבהם ברא ית' העולם להתנהג ע"פ ו"ק. ורמז שהמע"ה למה שאמרו בזוה"ק האי עתיקא וז"א לית לאפשרא ביניהון וכולא חד. והוא ארז"ל שוקיו הוא הרצון והוא עמודי שש להתנהג ע"פ ו"ק כמ"ש זה אלי ואנוהו. אנאה אותו בגוונין קדישין. אלהי אבי וארוממנהו שעפ"י התיקונים שישראל מתקנים דיוקן אדם נתרומם עד שורש המחשבה. ואלו הו"ק שרשם הם מדות חג"ת. והם הג' אמהות שמהם נברא הכל. וזהו שארז"ל נחית בחסדך. זו החסד. נהלת בעזך. זו התורה בחי' עמודא דאמצעותא. אל נוה. קדשך. זו עבו"דה. בגימ' אלהי"ם (ע"ה) נגד מדת הגבורה. ונה"י הם בחי' הרגלין המתפשטין להשפיע לכנ"י. ואלו המדות כביכול נעשו כלים לחכמה ותבונה ודעת. וזהו פי' מיוסדים על אדני פז שיסודן היו ג' דברים משובחים שאין כמותן כו'. חכמה היא יראת ה'. כי יראה נקרא בחי' יו"ד כמ"ש י' יראה. וע"י היראה הנקרא יו"ד היה זה כלי להחכמה שהיא יו"ד עילאה. וזה פי' הן יראת ה' היא חכמה. ותקנו בתפלת שבת האל הפותח בכל יום דלתו"ת שערי מזרח. מזר"ח הוא מלשון מחזר. דהנה יראה הנק' בחי' דל"ת היא מחזרת האור כביכול למחשבה עילאה מקום אשר היה שם אהלה בתחלה כלבנה המאירה באור חוזר להחמה. דוגמת האדם המביט במראה הזכוכית (שפיגל) אם לא היה בעבר השני מסך כעין שעושין מכסף. אזי חיש הראות עובר לצד השני. וע"י המסך שעושין חוזר האור אליו ורואה בו דמותו ממש כצלמו. כן הדבר הזה יראה שהיא בחי' דל"ת דהיינו נקודה זעירא מחזרת האור למקום מחצבתה עי"ז נבקעו חלוני רקיע כו'. ובא השפע לכל העולם נמצא היראה היא כלי לחכמה. וזה הן יראת ה' היא חכמה. וסור מרע בינה דהיינו ע"י שצפה ית' שהאדם יהיה סור מרע ויגביל א"ע ומדותיו בכל הדברים האסור והמותר. כי אותיות מר"ע הם אותיות עמ"ר. זה היה כלי לבינה כביכול עי"ז צייר ית' בבינה הנקרא צייר ציורין: בדעתו תהומות נבקעו זה הים.דעת זה המכיר את בוראו. דהנה מאותן ב"א העובדים אותו ית' באמונה בלי התאמצות להכירו ית' אמיתת מציאותו ועוצם גדולתו. זה אינו בחי' פנים. אבל אותן המאמצים כחם להכירו ית' ולדעתו כמד"א דע את אלהי אביך ועבדהו. עבודה זו נק' פב"פ. וזה הדע' היה כלי כביכול לדעת עליון והמיחד או"א וזהו בדעתו תהומות נבקעו ע"י הדעת נבקעו התהומות ונתייחדו. וזה אומרים זה הים. דהיינו הדעת מיחד או"א. יו"ד למ"ם היא בינה. מ"ם דלמרבה המשרה ונעשה נו"ן שערי בינה. נמצא כשבנ"י עובדים אותו ית' ומכשירים מדותיהם יכולים להעלות דיוקן האדם כמ"ש נ"אדר ב"קודש ר"ת ב"ן. עושה פלא כביכול מתקנין הפלא עליון:

ונבא לבאר מצות הנזיר. הנה הנזיר הרוצה להפריש א"ע מעסקי העוה"ז ונעשה מרכבה לפלא עליון וזהו איש כי יפלי"א. לנדור נדר נזיר להזיר. הוא מלשון הפרשה כמש"ל האי כתרא עילאה אוכם תוא כו' ובא זה הנזיר להיות מרכבה לעולם הקדוש הזה: מצותו גדל פרע שער ראשו. ובלוים כתיב והעבירו תער על כל בשרם והענין הוא כמו שהמשיל הה"ק המפורס' מוה' לוי יצחק נ"י לרב שמלמד לתלמידו דבר שהוא עומק המושג. צריך להלביש לו זה הענין והשכל במשלים ולבושים לפי דרכו וקט שכלו. משא"כ אם הוא מלמדו שכל קטן לפי השג' התלמיד אז אינו צריך להלבישו במשל. כ"א יצטרך להלביש לו גם זה השכל הקטן עד שיבינו הוא מצד גרעון ופחיתת התלמיד שאינו נוטה לבבו להבין מה שביכלתו. כן זה הנזיר שהוא מרכבה לעולם גבוה כזה. ומשם א"א להשיג כ"א ע"י שערות ונימין. משא"כ הלוים אדרבה מצווים להסיר השערות. כ"א יוצרכו לשערות זה הוא גרעון אצלם. וכתיב וכפר עליו מאשר חטא על הנפש. ואיתא בש"ס אמר שמעון הצדיק מימי לא אכלתי אשם נזיר כו' פ"א פחז יצרי עלי אמרתי העבודה שאגלחך לשמים. כי זה נק' אצל אדם כשר חטא מה שפחז יצרו עליו. דיש לו להזכיר בעצמו מקודם וגלח הנזיר פתח אוה"מ את ראש נזרו. ולקח את שער ראש נזרו. ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים. וארז"ל אם יגלח בעזרה ה"ז דרך בזיון. אלא כוונת הפסוק שלאחר שחיט' השלמים שנא' בהן פתח אוה"מ אז יגלח. ובוודאי אין המקרא הזה אומר אלא דרשוני כי מה ענין פתח או"המ לכאן לרמז על אחר שחיטת השלמים ומה מקרא חסר לכתוב בפירוש שיגלח אחר השחיטה. אמנם לפי דרכינו ירמוז עוד בזה דזה הנזיר רוצה להפריש א"ע ולעמוד במקום גבוה כזה שיקבל משם השפע והנה בהשלמת ימי נזרו רוצה לעמוד במקום עבודת האדם. לזה ייעצו התורה הקדושה במתיקות דבריה שלא יגיע לו שום גרעון עי"ז. כי כל אלו המדרגות שהשיג בעודו נזיר יכול להשיג ע"י הז"א. והוא הנקרא פתח אוה"מ הנקרא היכל הקודש ומכוון באמצע. והוא הפתח שהיה יכול להשיג ע"י כל המדרגות העליונות וכתי' ונתן

על האש אשר תחת זבח השלמים. דוגמת הרופאים המומחים ידוע להם מיני עצים לתבשיל החולי לכ"א לפי צורך רפואתו. ולזה יעצ' התורה ונתן על האש אשר תחת זבח השלמי'. שכח הקדושה שע"י השערות תסייעו להשיג כל ההשגות ויכולים להשיג כל השגות ע"י עבודת האדם. ולזה נסמכת ברכת כהנים לפ' נזיר שיכולים להשיג ע"י עבודת האד"ם כל המדריגות ע"י כ"ח תיקונים י"ג יודי"ן תשעה ווי"ן. ששה ההי"ן. והוא הכלי המחזיק ברכה לישראל כשהשפע באה ע"י עבודת האדם. משא"כ כשהשפע באה ע"י עולמות עליונים אז כולם רוצים ליקח מחסדו ית' והבן:

במה מי עלה שמים וירד מי עלה שמים זה הקב"ה כו' וירד. וירד ה' על הר סיני מי אסף רוח בחפניו. אשר בידו נפש כל חי כו'. מי צרר מים בשמלה. צורר מים בעביו. מי הקי' כל אפסי ארץ ה' ממית ומחיה. מה שמו. צור שמו. שדי שמו. ה' צבאות שמו. ומה שם בנו וגו'. בני בכורי כו': הנה התרגו' תרגם על וירד ואתגלי. הענין הוא. כי לא יצוייר אליו ית' הממלא כל עלמין בכל עת וזמן ולית אתר פנוי מיניה כלל. לומר שירד על הר סיני. ע"כ תיקן זאת בפירושו שמלת הורדה הוא ענין התגלות אשר נתגלה כעת לעין כל. כי הוא נעלם מעין כל חי. וכן ח"ו סילוק שכינתו היינו הסתרה חלילה מהברואים. ואולם אחר שהכשירו מעשיהם לגודל הזדככותם והסרת מסך המבדיל. נתגלה להם ית"ש במעמד הנבחר וראו אורו פא"פ כדכתיב פנים בפנים דיבר ה' עמכם והנה כתיב ודמות כמראה אדם עליו כו' היינו כמרא' שקורין בל"א שפיגל. שהציור שמראין כנגדו. דמיונו ממש נראה מתוכו וזהו. פא"פ. שכפי הפנים והצורה שפונים אליו ית"ש ככה מגלה הצורה. וידוע שההסתכלות הוא קצת דביקות במרא' כענין אשה נדה שנעשה כתם במרא' במקום מבטה כנ"ל. כן בוודאי להיפך כשרואין ומסתכלין בו בגוון טוב ובהיר. מביאין בו יותר בהירות. ככה כשמזככין בנ"י מעשיהם ומטהרין רמ"ח איבריהם ושס"ה גידיהם במלא קומתם אזי המה מרכבה אליו ית' וכביכול נצטייר בציור ודיוקן אדם. אמנם מאן יזכה להאי נהורא שיהיה מרכבה אליו ית' בבחי' ישראל אשר בך אתפאר בגוונא דילי' אין זה כ"א אותם הצדיקים אשר הם בבחי' מ"ה לפני ה' בענוה גדולהכבחי' מש"ה. כהוראת שמו מ"ה ושהוא תלת קוין דאבות. מי שהוא בבחי' מ"ה הוא אדם. ולזה משה קיבל תורה מסיני. וז"ש בר"מ פומך סיני הר סי"ני הוא גימ' רבוע שם מ"ה. והוא כמין הר שמשפע ועול' בכל פעם והוא גימ' פ"ה אד"ם ולז"א בזוה"ק שעד מתן תורה לא נתגל' הפה הקדוש והענין הוא כאשר תראה אהבת אב לבנו יחידו אין לה התגלות כ"א ע"י הפה שמדבר עמו בדברים ערבים ומתוקים דברי חבה ושעשוע: ועכ"ז אין לה כל כך התגלו' בשלימות כמו שהיא תקועה ברוחב לבבו לאין שיעור. כי מה שמתגלה הוא ע"י צמצום ולבושי הדיבור. כן במתן תורה שנעשו מרכבה אליו ית' כמ"ש בני בכורי כו' ונתגלה להם פב"פ בהר סי"ני גימ' פ"ה אד"ם ונראית ונתגלה חיבתו ואהבתו עליהם ע"י הפה כביכול כמש"ל. ולכן היה ע"י לבושים יו"ד יו"ד ה"א כו'. ובס' גינת אגוז מסדר השם להיפך והכל הולך למקום אחד וכוונתו ג"כ כנ"ל שכל מה שבאה השפע להשתלשל באה יותר בצימצום וכמשל הנ"ל וזהו פי' המד"ר מ"י עלה שמים מ"י הם נ' ש"ב. ומבינה עלה לשמות הנק' שמים בהשתלשלות עד שירד על הר סיני ונתגלה לעיני עמו. מי אסף רוח. אשר בידו נפש כל חי. בי"דו צירוף יו"ד ועם ר"ת נ'פש כ'ל ח'י גימ' פ"ח והיינו שופך ד"ם האדם באד"ם היינו העולמות עליוני' שאין לצייר אותם בהוויות כ"א בהתלבשות אהי"ה. מי הקים כל אפסי ארץ. היינו אותן שירדו לאפיסה הוא ית' מקים אותן כמ"ש ה' ממית ומחיה. מה שמו צור שמו. היינו צייר ציורין: שדי שמו. שאמר לעולמו די ר"ל להעלמו. שיתגלה אלהותו בעולם. ה' צבאות שמו. היינו בינה. כי גם העולמות שלמעלה מבינה נק' בינה לגבי עלמין קדמין. ונקרא בינה ותרין שוקי' ונק' צבאות ומה שם בנו. בני בכורי כו' הגם שלא יצוייר אצלו ית' שום השתנות. כאמור אני ה' לא שניתי. אכן אין בזה צד שינוי כי באמת גם קודם הבריאה היתה זו הרשימה שתהיה ההנהגה ע"י בני בכורי ישראל:

ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם. למשל אנו רואין בב"ו באיזה איש חשוב ומפורסם נק' אשתו על שמו אשת פלוני. והיא מכובדת ג"כ בכבודו. ועאכ"וכ שאנחנו נכבדים ויקרים ומבורכים מכל מלאכי מעל' מחמת שהבורא ב"ה שמנו קראת בשמך ואנחנו ישראל עמו ככלה המקודשת בסוד וארשתיך לי לעולם. וז"ש הקב"ה ושמו את שמי על בנ"י דהיינו שתקרא אותם בשמי כי הם עמי וידידתי וממילא ואני אברכם בכל הברכות ויסכימו פמליא של מעלה כי כבוד ישראל הוא כבודי כמשל הנ"ל:

ויהי ביום כלות משה. במדרש אמר רבי ברכיה הכהן ברבי עד שהיו ישראל בסיני רמזן הקב"ה שכשישרה שכינתו ביניהם אז יברכם אמר להם הקב"ה כשאבא אליכם אני בא טעון ברכות וכו'. והיכן רמזה להם בסיני שנא' מזבח אדמה תעשה לי וכתיב בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיך וכשבא אליהן ברכן דכתיב יברכך ה' אימתי ביום שהוקם המשכן עכ"ל. דהנה הברכות באים מסוד הזעיר שהוא סוד התורה שניתנה ונתגל' בסיני ע"י שנעשה היחוד למעלה שנרמז במלת שמ"י ש"ם י יחוד או"א. ומלת שמ"י ניטריקון שמעי"אל מט"ט יהו"אל ואח"כ בא טעון ברכות ע"י הזעיר. וז"ש בכל המקום אשר אזכיר את שמ"י כנ"ל. וזה ושמו את ש"מי על בני ישראל ואני אברכם ע"י היחוד עליון מאותיות שמי אני אברכם בכל מיני ברכות: